

VESE, VESE, MÁTKA

KOCSIS CSABA

Ági törékeny, mégis kemény, határozott, ha döntéseket hoz. Kezdetben együtt szóra-
kozott a tantestület fiatal tagjaival. Nevetni sohasem hallották. Csak mosolygott néha, mint
Leonardo titokzatos nőalakja. Szája keskeny, mint a penge éle, vagy még annál is véko-
nyabb, ha összeszorítja daczból, dühből. Haja kóc, szürke boglya, melle lapos, mint a régi,
ezüstfehér egyforintos miután átrobogott rajta a vonat. Arcra formás, bár álla kissé előre
ugrik.

Örült a várva várt szabadságnak mikor idekerült. Élvezte. Most már a maga ura. Or-
vos szeretett volna lenni. Ezért tanulta már gyerekkorában a biológiát. De apja nem bo-
csátotta útjára az érettségi után.

– Nem engedlek idegenbe – mondta –, jó a tanárképző neked!

Könyvek közé, jegyzetek mögé bújt. Nem volt ideje magára és magoló, eminens tár-
sakra. Abban bízott, ha jó eredménnyel végez, az apja is támogatni fogja, hogy orvos le-
gyen. Tévedett. Hiába végzett a legjobbak között, nem tanulhatott tovább.

– Csak innen el, csak innen el, zsákmányra, prédára! – hajtogatta.

Böngészte a hirdetéseket. Nehezen boldogult. Az álláshelyek nem az érdem, hanem
az ismeretség szerint kerülnek felosztásra. Mezőagárra esett a választása. A kis falucs-
kának híre volt. Nem akadt épeszű ember, aki odajelentkezett. Ő mégis. Megpróbálta.

Beletemetkezett a munkába. A tanítványai szerették, de mint nő, megközelíthetetlen.
Mintha nem is lennének érzelmei. Mintha sejtekből állna. Nyitott könyv a gyermeksereg-
nek, megfejthetetlen rébusz a férfiaknak. Tanult és olvasott. Más nem érdekelte. Istenben
nem hitt, csak saját alkotó képzeletében. Lebontotta magát sejtekre, és összerakta újra.
Szívet, tüdőt, vétagokat, két agyféltekét, májat, hasnyálmirigyét, epét és vesét.

Egyik nap hangokat hallott.

– Isten nem lehet – vetette el. – A lélek pedig megfoghatatlan, csak az eredő, a sejtek
egymásra hatása. A vesének vannak hangjai? Micsoda felfedezés lenne, ha bizonyítá-
ná, hogy egy belső szerv beszél! De hogy igazolhatná ezt tudományos tézisekkel? Még
felválnak idő előtt. Színes bulvárlapok cimoldalán tetszelegne. Odalesz a nyugalom. Ha
látni akarnak a szervek, hát lássanak! Ő lesz az ablak a világra. Hadd beszéljen csak a
két óriásbabszem:

*Élünk, létezőnk mi is,
részesei a világegyetemnek.
Felnövekedtünk, és most itt vagyunk.
Az élet minden terhét megfektük.
Sokszor elképzeltük,*

*milyen is lehet kitekinteni védett otthonunkból és
kivülről figyelni az életet!*

A titokzatos hangokról nem beszélt senkinek. Attól félt, ha szól, az elmeosztályon találja magát. Minden nap elbomlani, és újjá születni! Ki hiszi el ezt? Mesélni szerveknek, akik nem látnak. Pedig érdekes és nehéz feladat. A nem látónak leírni a színeket, a nem hallónak a zenét. Nem vak, mert nincs és nem is volt szeme. Nem süket, mert nincs, és nem is volt füle.

Ági nem vágyott el Mezőagárról, de szűknek érezte a falut. Vásárolt egy használt autót. Részletre. Régi keleti járgány. Olyan, mint egy köszvényes asszony. Hol itt, hol ott újult ki valami baja. Szerencsére a szomszéd községben akadt egy ügyes kezű szerelő, aki javítgatta. Néha az egész délutánt a mesternél töltötte. Szívesen nézte a munka minden mozzanatát. Vékony, inas kezek szedték szét a motort, és aztán az olajfoltos alkatrészek összeálltak egészszé.

Öröme telt a másik nézésében.

– Lelke van a gépnek, mint minden tárgynak, élőlénynek – vallotta a szerelő.

A tanármó ilyenkor otthon felejtette a pedagógust, és maradt a nő, testében a daloló babszemekkel:

Minket egymásnak teremtett az Isten!

Van e még hozzánk hasonlatos a földön?

Van-e társad, hiszen kettő egy pár

Vagy lehet élni egyedül is?

Ági eltöprengett a hallottakon. Talán a szerelő, Olajos János megérti. Ő is társa vagyik, mint a benne robotoló vesék.

Kiválasztott! Ki kit választott? Sejtekből szétszedett, egészszé összegyúrt létező. A semmiből semmi nem ered, de van-e valami túl az anyagon, az olajfoltos Jánosán túl?

Míg a másik dolgozott a szerelőaknában, szétszedte darabokra. Képzletben. Lebototta őt is, mint magát. Sejtekre. Mielőtt egyesülnének, jó lenne együtt feloldani a magányt. Két keze inas, erős, cimpái teltek és rezgők. Áttetszően vékonyak. Látszik benne a vér. Szalad. Szemében ott a tűz, a fény. Lábán terepszínű nadrág. Látja az izmokat, az egészséges csontokat. A férfiaság – egyelőre – másodlagos. A lélek legyen ép, és azzal nincs is hiba. De jaj, a vesének nincs párja. Ez is egy kicsit sápadt az övéhez képest. Alig van hangja:

Árva vagyok, árva.

Gyertek közelebb testvéreim!

Úgy szeretném,

ha lenne társam.

Ágiban megmozdult valami: különös vonzódás járta át a testét, lelkét a férfi után. Ilyennek képzelte el az ideális apát is. Ezt az embert szívesen kézen fogná. Mutogatná, fűnek fának: ő a társam. Megsejtették ezt a babszemek. Érezték a másik közelségét. Ők is hallották az erőtlen hangicsálását. Bátorították, beszéljen:

Milyen az élet odaát?

Magányos vagy nagyon?

Te vagy az első,

Aki beszél velünk.

A férfi dolgozott. Egyik szerszámot vette a másik után. „Mindjárt kész”, dörmögte. Mint egy népszerű slágerszöveget. Furcsa zsiborgást érzett deréktáján. Nem hagyta abba a munkát: A sápadt babszem azt cincogta:

*Egyedül vagyok, mióta megszülettem,
Egyre fogy az egészséges szövet körülöttem...*

A férfi meghúzta a csavart. Abbahagyta a dúdolást. Megtapogatta a gyakran fájó oldalát és a tanárnőre emelte tekintetét:

– Szóltál?

Aztán mentegetőzött, de a másik leintette:

– Tegezz csak nyugodtan. Már régóta akartam mondani.

Aztán minden átmenet nélkül a férfinak szegezte a kérdést:

– Gyakran vannak fájdalmaid?

– Te a veséembe látsz?

– Szó szerint!

– Pedig boszorkányok nincsenek. Az utolsót több mint kétszázötven éve égették meg ezen a vidéken.

Ági nevetett. Ő nem hitt a mesékben. Valamit tudott. Titok. Szerette volna megosztani mással. Jánosával. De még nem volt az övé.

– Keddenként kórházba jársz, azért van zárva a műhelyed?

– Mondom, hogy boszorkány vagy!!! Úgy tudják, tanulok. Nem szóltam róla senkinek. A betegség csak részvétet ébreszt az emberekben. Aki nem tökéletes, elfordulnak tőle! Ha kiderül... Rákos vagyok... Nem hoznak ide több autót!

Ezen az estén nem csak az öreg járgány maradt a szerelőnél. Ági kinyílt, mint a tulipán, ha simogatja a reggeli nap. A babszemek is daloltak:

Maradjunk itt, jó nekünk

Messze száll az énekünk

Csak azt nem értjük, miért

Miért nem énekelsz velünk...

A másik vese is dalba kezdett. Hangja erőtlen volt:

Érzem, itt vagytok mellettem

Lassan mégis el kell mennem

Ha én elbomlok: kész!

Elrohad az egész!

Szép napok voltak, hetek. Ági nem mondott el mindent Jánosának, de többet tudott, mint az orvos.

– Miért nem mondja meg neki?

– Mit kellene megmondanom?

– Hogy nincsenek évek... Csak napok... Hetek... Talán hónapok...

– Hagyja ezt – legyintett bosszúsan az adjunktus –, honnan szerezzek vesét?

„Ha csak ez kell”, gondolja Ági.

– Vizsgáljon meg doktor úr, az enyém jó lesz?

– Nem bolt ez!

– Azzal ne törődjön, alkalmas vagyok rá! Az egyik vesémet odaadom, csak ne szóljon róla senkinek!

Befeküdt János a kórterembe.

Ági egy másik kórházban ébredezett

Valahol egy magányos babszem szomorúan énekel:

Árva vagyok árva lettem

Pedig milyen jól megvoltunk:

Ketten...

Olajos János nem tudta, hol van Ágnes. Rosszul esett neki, hogy a legnagyobb szükség idején nem ad hírt magáról:

– Doktor úr, ki a donor, árulja el! A gyereket sem a gólya hozza!

– Értse meg, nem tehetem! Vegye úgy, hogy ez egy nagy mese, az égből pottyant vese!

A szerelő nem szomorkodott. A nővér, Gyöngyi jó ismerőse. Falubeli. Ápolta, vigasztalta Olajost.

János vidám. Csak az új vese énekel szomorúan, Gyöngyi gömbölyödő hasa mellett:

De jó nektek kis babszemek

Itt fekszetek mellettem párban

Csak én vagyok árva...

Csak én lettem árva...

Ági lassan épült fel a műtét után. Nem látogatta senki, csak néha a kollegák. Ke-ménynek, határozottnak mutatta magát, de törékeny. Mikor visszanyerte színét, felkereste Jánost.

KEDDEN.

Olajos a műhelyében tesz-vesz.

Vidáman dalol.

– Gyere Gyöngyi, itt a kis boszorkány, akiről meséltem!

Leülnek a verandán. Ági sápadt. Mióta egy vesével él, elvesztette különös képességeit. Magányos és halandó, mint a többi ember. Olajos vidám, életerős. Ági arcán végig-suhan egy mosoly. Úgy néz Jánosára, mint Leonardo titokzatos nőalakja. Szemében tükröződik a csendes szomorúság és a közelgő elmúlás.

